

ВЫСОКАЯ МОДА ЁСЦЬ І Ў КНІЗЕ

Гран-пры 56-га Нацыянальнага конкурсу «Мастацтва кнігі» атрымала факсімільнае выданне «Кніжная спадчына Францыска Скарыны»

У кнізе важны не толькі змест, але і ілюстрацыі, дызайн, паліграфічнае выкананне, арыгінальнае (ці наадварот, традыцыйнае) мастацкае рашэнне. Тое, як выглядае выданне, у многім вызначае, ці будзе яно прывабліваць увагу чытача, ці знойдзе сваё месца на паліцы любімых кніг.

Айчынная выдавецкая галіна і ў краіне, і ў міжнароднай супольнасці традыцыйна адзначаецца за захаванне высокай культуры кнігі. Таму і Нацыянальны конкурс «Мастацтва кнігі», што ў нашай краіне прайшоў вось ужо 56-ы раз, засведчыў: беларусы шануюць кнігу, чытанне, нашы нацыянальныя каштоўнасці, якія знайшлі ўвасабленне ў літаратуры. Так, учора на цэнтральнай пляцоўцы Нацыянальнага стэнда Рэспублікі Беларусь былі ўганараваныя 38 самых адметных кніг, а таксама мастакі і дызайнеры, якія прадставілі самыя прыгожыя выданні. Урачыстая цырымонія прайшла падчас XXIV Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу.

Сімвалічна, што конкурс «Мастацтва кнігі» сёлета быў асветлены зоркай Францыска Скарыны. Да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання тут прадстаўлена намінацыя «Першадрук». Яе пераможца стала кніга Анатоля Цітова «Шляхамі Францыска Скарыны», што пабачыла свет у выдавецтве «Народная асвета». У гэтай жа намінацыі адзначаны

Фота: Наталля БУЖАК.

адразу два праекты «Беларускай Энцыклапедыі імя Петруся Броўкі». Так, дыплом I ступені атрымала **трохтомная дзіцячая энцыклапедыя пра першадрукара**, падрыхтаваная намеснікам дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі, кандыдатам культуралогіі Алесем Сушам, а спецыяльны дыплом прысуджаны кнізе «**Спірыдон Собаль і вытокі магільскага кнігадруку**». Не застаўся без увагі і праект выдавецтва «Мастацкая літаратура» «**Францыск Скарына. Са слаўнага горада Полацка**» — ён атрымаў дыплом II ступені.

Тэма 500-годдзя беларускага кнігадрукавання прагучала і ў намінацыі «Садружнасць», дзе адзначаюць

на лепшыя сумесныя выдавецкія праекты ў межах СНД. Тут пераможца стала кніга Алеся Сушы «**Францыск Скарына — чалавек свету**».

Заўважыла кампетэнтнае журы і кнігі, што пабачылі свет у Выдавецкім доме «Звязда». Дыплом I ступені ў намінацыі «Літ-фармат», дзе адзначаюцца найпрыгажэйшыя літаратурна-мастацкія выданні, атрымала кніга Міколы Мятліцкага «**Скарб бяздонны**», а ў намінацыі «Арт-кніга» — за найлепшы выдавецкі праект па мастацтве — дыплом II ступені прысуджаны альбому «**Рукою майстра. Творчасць мастакоў Міншчыны**».

Марына ВЕСЯЛУХА.
vesialuha@zviazda.by

Запашальнік

ПАЗМАГАЦА ЗА МАРУ

Беларускія тэнісісткі дэбютуюць у Сусветнай групе Кубка Федэрацыі

Матч самага прэстыжнага каманднага турніру Беларусь — Нідэрланды прымае Мінск. Для гэтага «Чыжоўка-Арэна» ўжо тыздзень як пераўвасобілася з льдавой пляцоўкі ў тэнісны корт. У якасці пакрыцця беларуская каманда выбрала хард, таму матчы чакаюцца хуткімі і, спадзяёмся, стануць пераможнымі для нашай каманды.

Тэнісісткі Беларусі і Галанды ў рамках Кубка Федэрацыі сустракаліся тройчы, але не ў Сусветнай групе, а рангам ніжэй. Усе гэтыя сустрэчы скончыліся паражэннем нашых дзяўчат. Апошняе рандэву адбылося не так даўно — у 2014 годзе. Пасля гэтага нашы сапернікі пачалі паступальны рух уверх і ўжо ў мінулым сезоне галандкі зрабілі сапраўдны сюрпрыз, абыграўшы зборную Расіі ў першым крузе. У 2016 годзе ў іх наогул атрымалася дабрацца да паўфіналу Сусветнай групы, але там тэнісісткі з Нідэрландаў саступілі французжанкам.

— За час, які прайшоў пасля нашай апошняй сустрэчы, шмат чаго магло змяніцца — можна было ўвайсці ў топ-50 або нават выпасці за межы топ-200. Да кожнага матча трэба падыходзіць асобна. Тут ужо іншая атмасфера, тут мы гуляем за выхад у топ-4. Гэта будзе супрацьстаянне толькі дзвюх камандаў, а тады матч праходзіў у больш нізкай зоне і Галандыя была ўжо чацвёртай зборнай, супраць якой мы гулялі, — расказвае Вольга ГАВАРЦОВА.

Расклад турніру:

11 лютага (субота), 11.40 — цырымонія адкрыцця матча, пасля якой адбудуцца дзве адзіночныя сустрэчы;
12 лютага (нядзеля), 10.45 — дзве адзіночныя сустрэчы і парны матч.

Перад дамашнім матчам зборная Беларусі знаходзіцца на 8-м месцы ў камандным рэйтынг, Нідэрланды — на 5-й пазіцыі. У складзе гэсцей няма зорак, але ўсе тэнісісткі добрага ўзроўню, у Мінск прыехалі — Кікі Бертэнс, Сіндзі Бёрхер, Аранча Рас і Міхаэла Крайчык. Капітан каманды — славуці тэнісіст Паўль Хархёйс (былая першая ракетка свету ў парным разрадзе).

Наш квартэт выглядае так: Аляксандра Сасновіч, Вольга Гаварцова, Арына Сабаленка і Вера Лапка. Не хапае «kozyра», які дапамог бы вывесці каманду ў эліту. Маладая мама Вікторыя Азаранка будзе хварэць за беларускіх дзяўчат на адлегласці.

Адзначым, што нашы спартсменкі ўпершыню гуляюць на такім высокім узроўні — у Сусветнай групе Кубка Федэрацыі. Нагадаем, туды яны трапілі, абыграўшы не каго-небудзь, а саміх расіянак. І, вядома, цяпер каманда Эдуарда Дуброва зробіць усё, каб пазмагацца за сваю мару і працягнуць удзел у турніры.

— Падрыхтоўка да гэтай сустрэчы пачалася на наступны ж дзень пасля таго, як мы перамаглі каманду Расіі. Бо тады ўжо ведалі, хто наш будучы сапернік. Гульцы індывідуальна ездзілі на свае турніры, мая ж задача заключалася ў тым, каб адсочваць іх вынікі. І ўсё было паспяхова — у рэйтынг усе паволі падымаліся. Пасля Australian Open мы пачалі рыхтавацца ў Мінску. Дзейнічалі па плане, аб'ём работы быў вельмі вялікі. Усе трэніраваліся з поўнай аддачай, але не забывалі і адпачываць. Лічу, што мы можам выступіць вельмі годна на гэтым турніры. Усе гараць жаданнем зрабіць падарунак сабе і ў першую чаргу народу, — адзначае капітан нашай зборнай Эдуард ДУБРОЎ.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. lobazhevich@zviazda.by

Здаренне

Затрыманы чарговы «тэрарыст»

Небяспечныя жарты ў метро

На сталічнай станцыі метро «Пятроўшчына» зноў пажартавалі пра бомбу. Вырашаецца пытанне аб завядзенні крымінальнай справы.

Па інфармацыі УУС па ахове Мінскага метрапалітэна, мужчына, праходзячы працэдуру дагляду, паведамаў, што ў яго ў сумцы бомба. Выбуховага прыстасавання не аказалася, а мужчына, як высветлілася, «проста пажартаваў». «Кожны раз, расказваючы пра такія факты, мы заклікаем грамадзян ставіцца сур'ёзна да падобных заяў і думаць пра наступствы», звярнуліся праваахоўнікі да жыхароў і

гэсцей горада. За 2016 год зарэгістравана 11 злачынстваў — заведама лжывых паведамленняў аб небяспецы. «Мы чарговы раз нагадваем, што кожнае такое паведамленне, якое праяўляецца ў дзеяннях, што ствараюць небяспеку для жыцця і здароўя грамадзян, альбо прычынены шкоды ў буйным памеры альбо іншых цяжкіх наступствах кваліфікуюцца як злачынства, прадугледжанае артыкулам 340 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь».

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Не абмініце

ЛЕГЕНДЫ, ВЫШЫЎКА І ЭЛА З ФІНЛЯНДЫ

Топ-5 кніжных навінак ад беларускіх выдаўцоў

Новенькія, яскравыя, яны яшчэ пахнуць друкарскай фарбай, але ўжо гатовыя заняць свае месцы на паліцах хатніх бібліятэк, быць падаранымі сябрам, родным, у цэлым аматарам кнігі. Ужо стала добрай традыцыяй для беларускіх выдаўцоў менавіта падчас Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу прадстаўляць самыя новыя і актуальныя праекты. Карэспандэнт «Звязды» ўзяў іншыя навінак прыкмеціла залатую пяцёрку кніг, з якімі, на яе думку, абавязкова павінен пазнаёміцца і беларускі чытач.

Янка Купала. Для тых, якіх люблю. — Мінск: Мастацкая літаратура, 2017.

Сёлета, у год 135-га юбілею песняра, упэўнена, нас чакае яшчэ мноства кніжных прэм'ер — выданняў, так ці інакш звязаных з жыццём і творчасцю аднаго з пачынальнікаў беларускай літаратуры. Але думаецца, менавіта гэтая кніга, з'яўляючыся першай святочнай ластаўкай, так і застаецца адным з найярчэйшых праектаў. Пад вокладкай выдання ўкладальнік Віктар Шніп сабраў успаміны пра Янку Купала, напісаныя сястрой, пляменніцай класіка, яго паплечнікамі, сябрамі і вучнямі. Паэтычную частку кнігі складаюць выбраныя праграмныя творы Купалы, паэмы «Бандароўна», «Курган», «Магіла льва», «Яна і я». Таксама тут можна знайсці г'есу «Паўлінка». Варта падкрэсліць, што выданне багата аздобленае архіўнымі і сучаснымі фотаздымкамі.

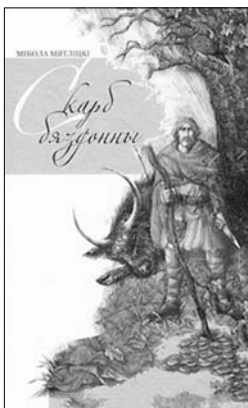

Настасся Глушко, Настасся Ярмалінская. Традыцыйная беларуская вышыўка. — Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2017.

Гэта не проста кніга. Ды і, па вялікім рахунку, — зусім не кніга. Альбом, складзены з асобных паштовак незвычайнага фармату, прадстаўляе традыцыйныя беларускія ўзоры для вышыўкі, падае схемы для вышывання, дае парады майстрыхам. Тут сабраны выявы аўтэнтычных тэкстыльных вырабаў з калекцыі Студэнцкага этнаграфічнага таварыства. Гэтая маладзёжная грамадская арганізацыя (дарэчы, акрэдытаваная пры ЮНЕСКА) ужо больш як 20 гадоў ладзіць экспедыцыі ў розныя рэгіёны Беларусі, акрамя фальклору збіраючы прадметы побыту, тэкстыльныя рэчы, рамесніцкія прылады. Аўтары выдання — вопытныя майстрыхі і даследчыцы, гатовыя падзяліцца сваім досведам з усімі аматарамі традыцыйнай беларускай культуры.

Мікола Мятліцкі. Скарб бяздонны. — Мінск: Звязда, 2016.

Беларускія легенды і паданні пра паходжанне гарадоў, вёсак, рэк і азёр — сапраўды бяздонная крыніца натхнення для творчага чалавека. Вось і вядомы паэт, перакладчык, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі Мікола Мятліцкі настолькі захапіўся вандроўкамі ў далёкую мінуўшчыну беларускай зямлі, што напісаў цэлую кнігу. Героямі яго паэтычных легендаў і паданняў становяцца і сапраўдныя гістарычныя асобы, і персанажы, якія маглі жыць тут шмат стагоддзяў таму. Мы даведаемся пра паходжанне Крэва, легенду загадкавага Лоскага замка, прачытаем пра красуню Віліяну і яшчэ раз прыгадаем паданне пра Нёман і Лошу. Яшчэ больш казачным і чароўным выданне робяць ілюстрацыі Ігара Гардзіёнкі.

Людміла Рублеўская. Дагератып. — Мінск: Янушкевіч, 2017.

Сцвярджаючы, што нашы сучаснікі не чытаюць папяровых кніг, можна супрацьпаставіць адразу некалькі яскравых навінак апошняга часу, якія здолелі пабачыць свет менавіта дзякуючы фінансавай падтрымцы публікі. Напрыклад, нашумелы дзённік Андрэя Горвата «Радзіва «Прудок», выдадзены з дапамогай краўдфандынгавай кампаніі, стаў сапраўднай сенсацияй. Выданне беларускамоўнага перакладу «Караліны» Ніла Геймана таксама падтрымалі чытачы. І вось — новы кніжны праект, якому беларусы адпачатку паставілі моцную «10». У рамаче «Дагератып» Людміла Рублеўская абяцае шмат загадак і таямніц. Нас чакае вандроўка ў мінуўшчыну і знаёмства з «праклятай» фотакалекцыяй.

Ціма Парвела. Эла і сябры. Пераклад з фінскай Алены Казловай. — Мінск: Мастацкая літаратура, 2017.

Часам самыя звычайныя рэчы дапытлівым школьнікам (асабліва першакласнікам) падаюцца загадкавымі, нават падазроннымі. Вось і ліст, які атрымлівае іх настаўнік і пасля якога становіцца няўважлівым, непатрабавальным і нават аб'якавым да сваіх вучняў, Эла і сябры лічаць пасланнем ад шантажыста. Далей — болей. Шпіёнскія гульні, тэлефонныя званкі і нават падмена чамаданаў: сябры мяркуюць, што ў ім настаўнік нясе шынтажысту грошы... Гэтая кніга палюбілася ўжо многім чытачам у розных краінах свету. Дарэчы, для кожнага з перакладных выданняў мастакі рыхтуюць новыя ілюстрацыі, якія лепш адпавядаюць культуры краіны. І, як прызнаўся сам аўтар (дарэчы, ён стаў гоцем Мінскай кніжнай выстаўкі-кірмашу), малюнкi для беларускай кнігі — а яны пазычаныя з літоўскай — яму самому падаюцца найбольш.

Марына ВЕСЯЛУХА. vesialuha@zviazda.by